

Sygn. akt I C 900/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Dorota Stawicka - Moryc**

Protokolant : Marcin Guzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko Powiatowi (...)

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Powiatu (...) na rzecz strony powodowej (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 176.984,32 zł (sto siedemdziesiąt sześć tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt cztery złote trzydzieści dwa grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2010 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 12.967 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 2750 zł tytułem poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatków na wynagrodzenie biegłego.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. w pozwie skierowanym przeciwko Powiatowi (...) wniosła o zasądzenie od strony pozwanej na jej rzecz kwoty 176.984,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. Dochodzona pozwem kwota stanowiła wynagrodzenie za wykonane przez powoda na rzecz strony pozwanej roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy z dnia 5.11.2009 r. Strona powodowa wskazywała, że na mocy tejże umowy podjęła się realizacji zadania pod nazwą „(...)”, w zamian za wynagrodzenie w wysokości 876.157,97 zł. Zgodnie z zapisami umowy strona pozwana uprawniona była do naliczania kar umownych za opóźnienie w oddaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia. Integralną część umowy stanowił załącznik w postaci Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ). W punkcie 11 SIWZ pozwana określiła warunki realizacji robót budowlanych wprowadzając zapis wyłączający możliwość przystąpienia i kontynuowania prac remontowy w sytuacji, gdy temperatura podłoża była niższa niż + 5 stopni, a także podczas występowania opadów atmosferycznych. Strona powodowa podnosiła, że niezwłocznie po protokolarnym przekazaniu jej placu budowy przystąpiła do robót budowlanych, jednakże w trakcie ich wykonywania zaistniały takie warunki atmosferyczne, które uniemożliwiały prowadzenie prac w myśl pkt 11 SIWZ. Ze względu na występujące opady deszczu, śniegu oraz niskie temperatury nie było możliwe wykonanie robót bitumicznych co najmniej od dnia 14.12.2009 r. do 19.03.2010 r. Strona powodowa wznowiła wykonanie przedmiotu umowy w dniu 20.03.2010 r. i zakończyła prace w dniu 26.03.2010 r. Odbiór końcowy miał miejsce w dniu 08.04.2010 r. Za wykonanie pierwszego etapu prac remontowy strona pozwana wypłaciła powodowi należne wynagrodzenie. Z tytułu wykonania drugiej części prac strona powodowa wystawiła w dniu 14.04.2010 r. fakturę VAT na kwotę 524.061,94 zł, co stanowiło 60% wynagrodzenia umownego. Strona pozwana uregulowała wynagrodzenie z powyższej faktury

jedynie co do kwoty 347.077,62 zł, w pozostałym zaś zakresie potrąciła je z wzajemną wierzytelnością o zapłatę kar umownych z tytułu nieterminowego oddania przedmiotu umowy.

Strona powodowa podnosiła, iż stanowisko pozwanej w przedmiocie naliczenia kar umownych jest nieuzasadnione, albowiem zaistniały niezależne od powoda przeszkody w realizacji umowy, tj. takie warunki atmosferyczne, które zgodnie z wytycznymi narzuconymi przez samą pozwaną, uniemożliwiały kontynuowanie rozpoczętych prac budowlanych. W dalszej kolejności strona powodowa wskazała, że pozwana nie ma podstaw do zatrzymania części wynagrodzenia powódki wynikającego z umowy z dnia 5.11.2009 r., nawet jeśli przysługują jej roszczenia wzajemne z tytułu kar umownych, czemu powodowa spółka zaprzeczała. W ocenie strony powodowej, pozwana nigdy nie wzywała jej do zapłaty naliczonych kar umownych, a zatem zgłoszona do potrącenie wierzytelność nie jest wymagalna.

Nakazem zapłaty z dnia 1 lipca 2010 roku, wydanym w postępowaniu upominawczym, Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie I NC 357/10 uwzględnił żądanie pozwu, nakazując pozwanemu Powiatowi (...), aby zapłacił stronie powodowej kwotę 179.984,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2010 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 5846,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Od powyższego nakazu zapłaty strona pozwana złożyła sprzeciw, wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W ocenie strony pozwanej zachodziły podstawy do naliczenia stronie powodowej kar umownych za nieterminową realizację umowy. Pozwany przyznał, że warunki wykonania robót określone w SIWZ nie przewidywały wykonywania robót podczas opadów atmosferycznych i przy temperaturze poniżej +5° C, nie oznacza to jednak, że termin wykonania zadania określony w umowie nie miał charakteru bezwzględnie i że strony dopuszczały przedłużenie tego terminu. Z uwagi na fakt, iż sporna umowa została zawarta w trybie ustawy o zamówieniach publicznych, proponowana przez powoda zmiana terminu wykonania umowy nie mogła zostać przez pozwanego uwzględniona. Przystępując do przetargu powód mógł i powinien był przewidzieć ryzyko wystąpienia niekorzystnych warunków atmosferycznych w okresie realizacji zadania. Składając zaś ofertę powód godził się na realizację warunków określonych przez pozwanego, w tym również na postanowienia o karach umownych. Zmiana postanowień umownych w zakresie terminu zakończenia robót była zatem niedopuszczalna, gdyż uwzględnienie jej prowadziłoby do zmiany treści oferty na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. Wedle pozwanego, wykonanie remontu drogi w terminie wynikającym z umowy było możliwe przy zaangażowaniu odpowiedniej ilości osób i właściwej organizacji pracy. Skoro zatem powodowa spółka nie wykonała przedmiotu umowy w uzgodnionym terminie do dnia 15.12.2009 r., strona pozwana naliczyła kary umowne za zwłokę w wysokości 0,2% wynagrodzenia brutto za każdy dzień zwłoki. Pozwana wyjaśniała, iż stosownie do treści § 14 ust. 8 umowy potrąciła kary umowne z należnego powodowi wynagrodzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 listopada 2009 r. strona powodowa - (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. zawarła z pozwanym Powiatem (...) w trybie ustawy z 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie zadania inwestycyjnego pod nazwą „(...)”. W zamian za wykonanie powyższych robót powodowa spółka miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 876.157,97 zł brutto. Płatność miała być dokonana w dwóch ratach: pierwsza część miała być zapłacona po wykonaniu 50% zakresu robót objętych umową w wysokości do 40% wartości umowy oraz druga część – po wykonaniu pozostałych 50% prac w wysokości 60% wartości umowy. Zapłata miała nastąpić w terminie 21 dni od daty otrzymania poprawnie wystawionej faktury częściowej lub ostatecznej.

Zgodnie z treścią § 3 umowy termin realizacji przedmiotu umowy rozpoczynał się z dniem jej podpisania oraz upływał w dniu 15.12.2009 r. Z kolei w §14 ust. 2 umowy zastrzeżono, że za opóźnienie w oddaniu przedmiotu umowy wykonawca zapłaci karę umowną w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia od umownego terminu oddania.

Zapis § 14 ust. 8 umowy precyzował, że kara umowna winna być zapłacona przez stronę, która naruszyła warunki umowy. Wykonawca wyraził zgodę na potrącenie ewentualnych kar z przysługującego mu wynagrodzenia na podstawie niniejszej umowy.

dowód : umowa z dnia 5.11.2009 r. k. 27-29, ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty k. 36.

Zawierając przedmiotową umowę o roboty budowlane strona powodowa obowiązana była stosować się do wymogów zawartych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), które stanowiły załącznik do umowy. W warunkach tych zapisano, że do remontu drogi można przystąpić wówczas, gdy temperatura otoczenia nie jest niż 10° C oraz nie dopuszcza się przystąpienia do robót podczas opadów atmosferycznych. Z uwagi na wniesiony w toku postępowania przetargowego protest spółki (...) S.A. z siedzibą w B., kwestionującej możliwość wykonania umowy w uzgodnionym terminie przy tak określonych warunkach realizacji zadania, doszło do zmiany SIWZ w ten sposób, że dopuszczono możliwość przystąpienia do remontu drogi przy temperaturze otoczenia nie niższej niż 5 ° C.

dowód : Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia k. 30, protest złożony przez (...) S.A. z dnia 9.10.2009 r. k. 31-35, dokumentacja i przetargowa dotycząca zadania „(...)” k.199-256.

Strona pozwana przekazała powodowej spółce protokolarnie plac budowy w dniu 10.11.2009 r. Z dniem 12 listopada 2009 r. strona powodowa rozpoczęła prowadzenie prac budowlanych, które kontynuowane były do dnia 12 grudnia 2009 r. Od dnia przejścia placu budowy do 12 grudnia 2009 r. powodowa spółka prowadziła prace polegające na karczowaniu i wycince krzewów i poszycia, oczyszczaniu rowów przydrożnych, ścinie poboczy, a także roboty brukarskie i kanalizacyjne. Wykonano również dolne warstwy bitumiczne, zapewniające bezpieczną eksploatację remontowanej drogi.

dowód : protokół z przekazania placu budowy k. 37-38.

W okresie umownym tj. od dnia 10 listopada 2009 r. do dnia 15 grudnia 2009 r. występowały niekorzystne warunki atmosferyczne, uniemożliwiające stronie powodowej, zgodnie z zapisami Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, prowadzenie prac budowlanych, związanych z remontem drogi powiatowej. W okresie tym łącznie przez 10 dni występowały opady deszczu, co miało miejsce w dniach 10, 12, 17, 23 i 24 listopada oraz 1, 6, 8, 10 i 11 grudnia. Począwszy od 12 grudnia 2009 r. temperatury powietrza obniżyły się do poziomu poniżej 0° C, a od dnia 14 grudnia 2009 r. nastąpił spadek temperatur w nocy do - 5° C. Warunki atmosferyczne w tych dniach (ogółem 12 dni) nie pozwalały na wykonanie robót związanych z ułożeniem mas bitumicznych.

dowód: meteorogramy k. 47-109, zestawienia meteorologiczne k. 258-259, opinia biegłego A. R. k. 352-366, zeznania świadka G. S. k. 173-174, zeznania świadka P. Ł. k. 175,

Do dnia 15 grudnia 2009 roku strona powodowa wykonała następujące elementy robót: roboty przygotowawcze, częściowo roboty na jezdni, częściowo roboty poboczy, chodniki z kostki betonowej, częściowo odwodnienie jezdni, częściowo wykonanie mijanek oraz roboty związane z wykonaniem rowów. Procentowe zaawansowanie robót na dzień 15.12.2009 r. wyniosło 59% w stosunku do całości zadania, przy czym, przy uwzględnieniu zaistniałych warunków atmosferycznych, możliwe było wykonanie w tym okresie najwyżej 61% zakresu robót objętych umową. Pod względem rzeczowym, do wykonania pozostały wówczas końcowe elementy robót, układanie masy bitumicznej i utwardzenie poboczy oraz dokończenie innych elementów robót z umownego zakresu.

dowód : protokół z przekazania placu budowy k. 37-38, opinia biegłego A. R. k. 352-366.

Wartość prac budowlanych zrealizowanych przez stronę powodową do dnia 15 grudnia 2009 r. wyniosła 541.310,34 zł. W dniu 23 grudnia 2009 r. doszło do częściowego odbioru wykonanych przez powoda robót odpowiadających 40% wartości umowy. W protokole odbioru częściowego strona pozwana potwierdziła dobrą jakość wykonanych prac. Za pierwszą część zrealizowanych robót, strona pozwana wypłaciła stronie powodowej wynagrodzenie w kwocie 350.463,18 zł brutto, objęte fakturą VAT nr (...) wystawioną przez powoda w dniu 28.12.2009 r.

dowód: protokół częściowego odbioru robót z dnia 23.12.2009 r. k.113, wykaz robót objętych odbiorem częściowym k. 122-126, faktura VAT nr (...) z dnia 28.12.2009 r. k. 114

W miesiącu grudniu 2009 r., począwszy od dnia 14 grudnia, temperatury powietrza zaczęły się znacząco obniżać i spadły poniżej 0 °C. W tym czasie występowały również opady śniegu. W miesiącach styczniu i lutym 2010 r. nieprzerwanie występowały temperatury ujemne. W marcu 2010 r. nastąpiło stopniowe ocieplenie, jednakże do dnia 15 marca temperatury były niższe, aniżeli +5 °C.

dowód : meteorogramy k. 47-109, zestawienia meteorologiczne k. 258-259, opinia biegłego A. R. k. 352-366,

W okresie od 12 grudnia 2009 r. do dnia 20 marca 2010 r., z uwagi na panujące niskie temperatury powietrza, strona powodowa zaprzestała realizacji robót budowlanych objętych umową z dnia 5.11.2009r.

W pismach z dnia 11.12.2009 r. i 14.12.2009 r. powodowa spółka zwróciła się do strony pozwanej o wydłużenie terminu realizacji umowy, z uwagi na niekorzystne warunki atmosferyczne, uniemożliwiające jej kontynuowanie robót. W odpowiedzi na powyższe pisma strona pozwana poinformowała powodową spółkę, iż Zarząd Powiatu (...) nie wyraził zgody na przedłużenie terminu wykonania remontu. W związku z powyższym, zamawiający rozpoczął naliczanie kar umownych od dnia 16 grudnia 2009 r. do faktycznego terminu zakończenia remontu w wysokości 0,2% wartości umowy za każdy dzień opóźnienia. Strona pozwana zarzucała, że plac budowy został przekazany w dniu 10.11.2009 r., natomiast do wykonania kluczowych robót drogowych wykonawca przystąpił dopiero na tydzień przed upływem terminu umownego. W ocenie pozwanej, niskie temperatury uniemożliwiające realizację prac budowlanych wystąpiły dopiero w dniu 14.12.2009r.

Nawiązując do treści pisma pozwanej, powodowa spółka w piśmie z dnia 17.03.2010 r. wyraziła swoje stanowisko o niezasadności naliczania kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umowy. Strona powodowa zaznaczała, że wszelkie prace budowlane wykonywała zgodnie z reżimem technologicznym narzuconym przez pozwaną, zaś kolejność realizacji tych prac wynikała z faktu, iż wszelkie roboty przygotowawcze, ziemne i drogowe wykonuje się przed robotami nawierzchniowymi. W ocenie powoda nieuprawniony był zatem zarzut pozwanej, że kluczowe roboty budowlane strona powodowa rozpoczęła tuż przed upływem terminu umownego.

dowód : pismo powoda z dnia 11.12.2009 r. k.39, pismo powoda z dnia 14.12.2009 r. k.40, pismo powoda z dnia 22.01.2010 r. k.43, pismo pozwanego z dnia 11.03.2010 r. k. 44, pismo powoda z dnia 17.03.2010 r. k.45-46.

Dogodne warunki atmosferyczne, umożliwiające kontynuację prac budowlanych pojawiły się dopiero w dniu 20 marca 2010 r. i tego dnia powodowa spółka wznowiła prace przy remoncie drogi. W okresie od dnia 20 marca 2010 r. do dnia 26 marca 2010 r. realizowała prace polegające na: skropieniu warstwy wiążącej emulsją asfaltową, wykonaniu warstwy ścieralnej z masy mineralno-asfaltowej na jezdni, mijankach i zjazdach oraz wykonaniu poboczy z kruszywa kamiennego.

Po wykonaniu całości prac budowlanych w dniu 26 marca 2010 roku strona powodowa zgłosiła pozwanej gotowość do ich odbioru. Do odbioru końcowego doszło w dniu 8 kwietnia 2010 roku. Strona pozwana nie kwestionowała jakości i sposobu wykonania przez powoda przedmiotu umowy. W protokole odbioru zaznaczono jednak, że oddanie przedmiotu umowy nastąpiło z opóźnieniem wynoszącym 101 dni, za co strona pozwana naliczyła powodowi kary umowne w łącznej kwocie 176.984,32 zł.

dowód : protokół odbioru końcowego z dnia 08.04.2010 r. k.110-111, wykaz robót objętych odbiorem końcowym k.116-121,

W dniu 14 kwietnia 2010 r. strona powodowa wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 524.061,94 zł, obejmującą wynagrodzenie za wykonany drugi etap prac budowlanych.

Wraz z powyższą fakturą powodowa spółka przesłała stronie pozwanej pismo, w którym po raz kolejny zwróciła się z wnioskiem o nienaliczanie kar umownych za opóźnienie, wskazując, że brak jest do tego jakichkolwiek podstaw prawnych. Celem polubownego zakończenia sporu między stronami, spółka (...) sp. z o.o. zaproponowała pozwanemu obniżenie należnego jej wynagrodzenia o kwotę 10.000 zł.

W odpowiedzi na pismo powoda, pozwany podtrzymał swoje stanowisko dotyczące zasadności naliczenia kar umownych, podnosząc zarazem, że kary za nieterminowe wykonanie umowy zostały ściśle określone w umowie, nie ma zatem możliwości ich zmniejszenia zgodnie z wnioskiem wykonawcy robót.

dowód: faktura VAT nr (...) z dnia 14.04.2010 r. k.115, pismo z dnia 14.04.2010r. k. 128-130, pismo pozwanego z dnia 10.05.2010 r. k. 131-132

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zasądzenia od strony pozwanej kwoty 176.984,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2010 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za wykonane na rzecz strony pozwanej roboty budowlane stanowiące przedmiot umowy z dnia 5.11.2009 r.

W toku procesu strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że powodowa spółka nie wykonała przedmiotu umowy w uzgodnionym terminie, tj. do dnia 15.12.2009 r., co skutkowało naliczeniem kar umownych za zwłokę w wysokości 0,2% wynagrodzenia brutto za każdy dzień opóźnienia. Wierzytelność z tytułu naliczonych kar umownych, pozwana potrąciła z należnego powodowi wynagrodzenia.

Na gruncie przedmiotowej sprawy bezsporne było, że strony zawarły w dniu 5.11.2009 r. w trybie przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie przez powoda zadania inwestycyjnego pod nazwą „(...)”. W zamian za wykonanie powyższych robót powodowa spółka miała otrzymać wynagrodzenie w wysokości 876.157,97 zł. Zgodnie z postanowieniami §3 umowy termin zakończenia prac budowlanych upływał w dniu 15.12.2009 r. W przypadku nieterminowej realizacji przedmiotu umowy strony zastrzegły możliwość naliczenia kar umownych w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień opóźnienia od umownego terminu oddania.

W toku postępowania strona powodowa nie kwestionowała faktu, iż nie zrealizowała przedmiotu umowy w uzgodnionym przez strony terminie do dnia 15 grudnia 2009 roku. Do zakończenia prac związanych z remontem drogi doszło bowiem dopiero w dniu 26 marca 2010 r., kiedy to spółka zgłosiła pozwanemu gotowość do odbioru robót. Strona powodowa podkreślała jednak, iż nieuprawnione było naliczenie przez pozwaną kar umownych za opóźnienie w wykonaniu zadania, albowiem opóźnienie to powstało wskutek przyczyn niezależnych od spółki – było wynikiem niewłaściwych warunków atmosferycznych (niskie temperatury, deszcze), które nie pozwalały na kontynuację prac drogowych związanych z położeniem nawierzchni.

W ocenie Sądu stanowisko strony powodowej należy uznać za zasadne. W pierwszej kolejności zauważyć należy, że zawierając sporną umowę strona powodowa obowiązana była stosować się do wymogów zawartych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ), których treść sformułowała strona pozwana. Warunki te, stanowiące załącznik do zawartej przez strony umowy, jednoznacznie precyzowały, że do remontu drogi można przystąpić wówczas, gdy temperatura otoczenia nie jest niż 5° C (początkowa w SIWZ była mowa o 10°C) oraz nie dopuszcza się przystąpienia do robót w czasie opadów atmosferycznych.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza okoliczność, że strona pozwana przekazała stronie powodowej protokolarnie plac budowy w dniu 10.11.2009 r. Rozpoczęcie prac nastąpiło w dniu 12 listopada 2009 r. i strona powodowa kontynuowała je do dnia 12 grudnia 2009 r. Opierając się na przedłożonych przez powoda meteorogramach oraz zestawieniach meteorologicznych nadesłanych przez Instytut (...) Państwowego Instytutu

(...)zdaniem Sądu można stwierdzić, że w okresie umownym tj. od dnia 10.11.2009 r. do 15.12.2009 r. przez 10 dni występowały opady deszczu, natomiast począwszy od 14.12.2009 r. aż do 20 marca 2010 r. nastąpił spadek temperatur poniżej +5°C. Z powyższych dowodów jednoznacznie zatem wynika, że warunki atmosferyczne w tych dnia nie pozwalały powodowi na kontynuowanie prac remontowych, w tym w szczególności robót bitumicznych na drodze. Należy podkreślić w tym miejscu, że strona powodowa, chcąc wykonać należycie zamówione roboty budowlane, obowiązana była przestrzegać reżimu technologicznego, który narzucony został przez samą stronę pozwaną w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, stanowiących załącznik do przedmiotowej umowy.

Ustalając przyczyny powstałego po stronie powoda opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy oraz stan zaawansowania prac na dzień 15.12.2009 r., Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego A. R., specjalisty z zakresu budownictwa. W ocenie Sądu powyższa opinia została sporządzona w sposób rzetelny, biegły w sposób wyczerpujący udzielił odpowiedzi na wszystkie pytania objęte tezą dowodową, a ponadto w ustnej opinii uzupełniającej ustosunkował się do wniesionych przez stronę pozwaną zastrzeżeń do opinii pisemnej.

W sporządzonej opinii biegły jednoznacznie przyjął, że ustalony w umowie z dnia 05.11.2009 r. termin realizacji zadania był realny, tj. przy sprzyjających warunkach atmosferycznych można było całe zadanie wykonać do dnia 15 grudnia 2009 r. W toku wykonywania przedmiotowych robót budowlanych przez powoda zaistniały jednak takie warunki atmosferyczne, które zahamowały postęp dalszych prac i w konsekwencji uniemożliwiły powodowej spółce terminowe oddanie przedmiotu umowy. Biegły w swojej opinii podkreślał, że zlecone roboty drogowe należało prowadzić wieloetapowo w danym czasie, w celu zaś należytego wykonania prac, należało prowadzić je w warunkach określonych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Zdaniem biegłego, w okresie od 10 listopada 2009 r. do 15 grudnia 2009 r. wykonany został zakres robót odpowiadający 59% zadania. W tym czasie, wedle biegłego można było natomiast wykonać najwyżej 61 %. Na dzień 15 grudnia 2009 r. pod względem rzeczowym pozostały do wykonania jedynie końcowe elementy robót wchodzących w zakres umowy. W opinii pisemnej oraz ustnej, złożonej na rozprawie w dniu 10 maja 2013 r. biegły akcentował, że dopiero po dniu 20 marca 2010 r. pojawiły się sprzyjające warunki atmosferyczne, które zgodnie z wytycznymi wykonania robót drogowych, umożliwiały powodowi kontynuowanie zleconych prac budowlanych. W ocenie biegłego, uwzględniając zakres pozostałych do wykonania prac, można było czas potrzebny na dokończenie zadania wynieść 7 dni.

Biorąc pod uwagę okoliczność, że strona powodowa, po pojawieniu się dogodnych warunków atmosferycznych niezwłocznie przystąpiła do kontynuowania prac budowlanych i zakończyła je w dniu 26 marca 2010 r., zdaniem Sądu w realiach przedmiotowej sprawy nie można przyjąć, że zaktualizowały się przesłanki do naliczenia przez stronę pozwaną kar umownych za nieterminowe oddanie przedmiotu umowy.

Zgromadzone w sprawie dowody jednoznacznie potwierdzają okoliczność, że roboty drogowe realizowane były przez powoda w odpowiedniej kolejności, zgodnie ze sztuką budowlaną oraz w tempie umożliwiającym stronie powodowej wywiązać się z ciążącego na niej zobowiązania w uzgodnionym w umowie terminie. Fakt zaistnienia warunków atmosferycznych uniemożliwiających powodowi realizację prac budowlanych spowodował nie zawiniony przez tę stronę przestój, którego skutki wedle Sądu nie mogą finansowo obciążać wykonawcy. Strona pozwana nie może z jednej strony stawiać wymagań odnośnie warunków realizacji spornych robót, narzucając określone warunki atmosferyczne, w których możliwe jest wykonanie tych prac, z drugiej zaś strony naliczać kary umowne za opóźnienia będące wynikiem zastosowania się do powyższych wymogów. Takie działanie pozwanej wydaje się całkowicie nieuprawnione, a ponadto niezgodne z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu przeprowadzone w sprawie dowody, w tym w szczególności dowód z opinii biegłego jednoznacznie potwierdziły ocenę, że opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy nastąpiło w związku z niekorzystnymi warunkami pogodowymi, a zatem z przyczyn niezależnych od strony powodowej. Zauważyć należy, że art. 484 § 1 k.c. stanowi, że w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Z treści powołanego przepisu wynika, że kara umowna stanowi formę naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania

zobowiązania niepieniężnego. Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że żądanie zapłaty kary umownej może być uwzględnione tylko wówczas, gdy wykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność - art. 471 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.01.2011 r., II CSK 318/10, OSNC-ZD 2011/4/80).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy zdaniem Sądu stwierdzić należy, że zawarty w §14 umowy z dnia 5.11.2009 r. zapis dotyczący kar umownych rozpatrywać należy w kontekście zasad ogólnych odpowiedzialności odszkodowawczej. Strona powodowa odpowiada zatem wyłącznie za opóźnienie będące następstwem niezachowania przez nią należytej staranności, nie zaś za każde opóźnienie, nawet takie, które nastąpiło z przyczyn od niej niezależnych; W ocenie Sądu strona powodowa słusznie zarzucała, że brak jest podstaw do nadawania zastrzeżonej w umowie karze umownej charakteru kary gwarancyjnej – niezależnej od winy dłużnika, zapis taki musiałaby wprost wynikać z treści umowy.

W świetle przedstawionych okoliczności należało stwierdzić, że stronie pozwanej nie przysługiwała wzajemna wierzytelność wobec powoda z tytułu kar umownych, którą mogłaby potrącić z wierzytelnością powoda dochodzoną w niniejszej sprawie. Jednocześnie wskazać należy, że zgromadzone w sprawie dowody w postaci protokołów odbioru robót oraz faktur wystawionych przez powoda potwierdzają zasadność, jak i wysokość dochodzonego w pozwie żądania z tytułu wynagrodzenia za wykonane prace w kwocie 176.984,32 zł. Kwota ta stanowi zatrzymaną przez stronę pozwaną część wynagrodzenia za drugą część robót, wynikającego z faktury VAT (...). Wysokość ta nie była również kwestionowana przez pozwaną, która dokonując odbioru potwierdziła dobrą jakość wykonanych robót i ich zgodność z umową.

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od strony pozwanej Powiatu (...) na rzecz strony powodowej (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. kwotę 176.984,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 maja 2010 r. do dnia zapłaty. Termin od którego należało zasądzić odsetki wynikał z faktury VAT nr (...) – (k.115) wystawionej przez powoda w dniu 14.04.2010 r. – wynosił on 21 dni, a zatem upłynął w dniu 6 maja 2010 r. Z powyższego wynika więc, że od dnia 7 maja 2010 r. strona pozwana pozostaje w opóźnieniu względem powoda.

Koszty procesu zasądzono zgodnie z treścią art. 98 k.c. Z uwagi na to, że powód w całości wygrał sprawę Sąd zasądził od strony pozwanej na jego rzecz koszty procesu, na które składała się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 8.850 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3617 zł oraz uiszczona przez powoda zaliczka na opinię biegłego w kwocie 500 zł, co daje łącznie kwotę 12967 zł.

W punkcie III. wyroku, stosownie do wyniku sprawy, Sąd obciążył stronę pozwaną obowiązkiem uiszczenia na rzecz SP – SO we Wrocławiu kwoty 2570 zł, która obejmowała nieuiszczone dotychczas zaliczki na wynagrodzenie biegłego (1702,70 zł – opinia pisemna, 180 zł opinia ustna) oraz na wynagrodzenie Instytutu (...)(kwota 867,31 zł) które tymczasowo zostało pokryte ze środków budżetowych Skarbu Państwa.